

Συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση:

Η νέα μέθοδος και οι αλλαγές για τους εργαζομένους από το **2027**

Νέα μέθοδος υπολογισμού, αυξημένες συντάξεις, μικρότερη επιβάρυνση για όσους αποχωρούν στα 63, αλλά και διεύρυνση της βάσης των ασφαλιστικών εισφορών περιλαμβάνει η μεγάλη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Η ηλικία συνταξιοδότησης παραμένει στα 65 και οι σημερινές εισφορές εργαζομένων δεν αυξάνονται

Η μεγαλύτερη αλλαγή στο συνταξιοδοτικό σύστημα εδώ και δεκαετίες εισέρχεται στην τελική της φάση, μετά την παρουσίαση της κυβερνητικής πρότασης στους κοινωνικούς εταίρους. Το σχέδιο προβλέπει ανασχεδιασμό του τρόπου υπολογισμού της σύνταξης, σημαντική ενίσχυση των χαμηλότερων συντάξεων, νέες ασφαλιστικές πιστώσεις για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και αλλαγές στον τρόπο χρηματοδότησης και επένδυσης του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η βασική είδηση για τον σημερινό εργαζόμενο είναι ότι δεν αυξάνεται ούτε το όριο συνταξιοδότησης ούτε η εισφορά Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η κανονική ηλικία παραμένει τα 65 χρόνια. Ωστόσο, αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο οι εισφορές μετατρέπονται σε μελλοντικό συνταξιοδοτικό εισόδημα.

Η ηλικία συνταξιοδότησης παραμένει στα 65

Παρά τις συζητήσεις των τελευταίων μηνών, δεν αυξάνεται το όριο συνταξιοδότησης. Ο εργαζόμενος θα εξακολουθεί να έχει ως κανονική ηλικία συνταξιοδότησης τα 65 έτη.

Παράλληλα, παραμένει η δυνατότητα συνταξιοδότησης από τα 63, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές προϋποθέσεις. Μάλιστα, το νέο σύστημα δημιουργεί μεγαλύτερο οικονομικό κίνητρο για όποιον επιλέξει να συνεχίσει να εργάζεται μετά τα 65.

Ο νέος υπολογισμός της βασικής σύνταξης θα χρησιμοποιεί συντελεστή:

- 1,1 στα 63
- 1,2 στα 64
- 1,3 στα 65
- 1,4 στα 66
- 1,5 στα 67

Αρα, όποιος συνεχίσει να εργάζεται και να καταβάλλει εισφορές μέχρι τα 67 θα μπορεί να εξασφαλίσει υψηλότερη σύνταξη.

Δεν αυξάνεται η εισφορά Κοινωνικών Ασφαλίσεων του εργαζομένου

Η κυβέρνηση έχει δηλώσει ότι δεν προβλέπεται αύξηση των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων των εργαζομένων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης.

Αρα η μεταρρύθμιση δεν σημαίνει ότι από τον Ιανουάριο του 2027 θα υπάρξει μεγαλύτερη κράτηση Κοινωνικών Ασφαλίσεων στον μισθό, λόγω της ίδιας της μεταρρύθμισης.

Υπάρχει όμως μια σημαντική εξαίρεση/νέα εξέλιξη που αφορά ανθρώπους οι οποίοι έχουν εισοδήματα πέραν του μισθού τους.

Η μεγάλη αλλαγή: Αλλάζει ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης

Η σημερινή σύνταξη αποτελείται ουσιαστικά από βασικό και συμπληρωματικό μέρος. Το νέο σύστημα επανασχεδιάζει τον τρόπο υπολογισμού της βασικής σύνταξης ώστε να είναι περισσότερο αναδιανεμητικός.

Στόχος είναι οι άνθρωποι με χαμηλότερους μισθούς και μικρότερη ασφαλιστική ιστορία να λαμβάνουν μεγαλύτερη προστασία κατά τη συνταξιοδότηση.

Η κυβέρνηση εκτιμά ότι οι αλλαγές στον υπολογισμό μπορούν να οδηγήσουν σε αυξήσεις των συντάξεων από περίπου 2% μέχρι και 60%, με τα μεγαλύτερα οφέλη να κατευθύνονται στους χαμηλοσυνταξιούχους.

Και αυτό είναι πολύ σημαντικό:

Δεν σημαίνει ότι κάθε εργαζόμενος θα πάρει +60%.

Το 60% αφορά συγκεκριμένες περιπτώσεις χαμηλών συντάξεων. Για όσους έχουν ήδη υψηλότερα ασφαλιστικά εισοδήματα, η διαφορά θα είναι πολύ μικρότερη. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα παραδείγματα που δημοσιοποιήθηκαν:

- σύνταξη περίπου €436 → €702
- σύνταξη περίπου €508 → €764

ενώ σε πολύ υψηλότερες συντάξεις οι μεταβολές είναι πολύ πιο περιορισμένες:

- €2.129 → €2.168
- €2.540 → €2.580.

Τι σημαίνει αυτό για έναν εργαζόμενο που είναι σήμερα 25, 30 ή 40 ετών;

Αν είσαι σήμερα εργαζόμενος και έχεις μπροστά σου αρκετές δεκαετίες μέχρι τη σύνταξη, δεν θα συνεχίσεις να υπολογίζεις τη μελλοντική σου σύνταξη ακριβώς με τους σημερινούς κανόνες. Από το 2027 ξεκινά η μετάβαση στο νέο σύστημα.

Η νέα βασική σύνταξη θα υπολογίζεται με βάση ολόκληρη την καταγεγραμμένη ασφαλιστική περίοδο, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων περιόδων για τις οποίες το κράτος θα πιστώνει ασφαλιστικές εισφορές.

Το νέο σύστημα έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε κάθε επιπλέον ασφαλιστική εισφορά να αυξάνει το συνταξιοδοτικό εισόδημα.

Αυτό σημαίνει ότι για έναν νέο εργαζόμενο το σημαντικότερο παραμένει: πόσα χρόνια ασφαλίζεσαι + πόσα ασφαλιστικά εισοδήματα δηλώνονται + πόσο καιρό συνεχίζεις να καταβάλλεις εισφορές.

Τι γίνεται αν κάποιος θέλει να φύγει στα 63;

Σήμερα, η πρόωγη λήψη σύνταξης στα 63 συνεπάγεται αναλογιστική μείωση 12%.

Η κυβέρνηση δεν καταργεί αυτή τη μείωση.

Την περιορίζει όμως για συγκεκριμένες κατηγορίες κατά τη μεταβατική περίοδο. Η τελική αναλυτική πρόταση προβλέπει ελάφρυνση ίση με το ήμισυ της περιόδου μείωσης, με ανώτατο όριο τους εννέα μήνες, η οποία θα εφαρμόζεται στο βασικό μέρος της σύνταξης.

Άρα:

Δεν καταργείται η «ποινή» της πρόωρης συνταξιοδότησης. Απλώς γίνεται μικρότερη. Και αυτό είναι σημαντικό διότι η πλήρης κατάργηση θα είχε πολύ μεγαλύτερο κόστος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, σύμφωνα με την κυβέρνηση, θα ισοδυναμούσε ουσιαστικά με μείωση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης.

Η ελάφρυνση δεν αφορά για πάντα όλους

Η συγκεκριμένη ελάφρυνση της αναλογιστικής μείωσης εντάσσεται στις μεταβατικές ρυθμίσεις.

Αφορά τους υφιστάμενους συνταξιούχους και όσους συνταξιοδοτηθούν μέχρι το 2031, δηλαδή μέχρι το τέλος της πενταετούς μεταβατικής περιόδου. Η ελάφρυνση θα έχει μόνιμη επίδραση στη σύνταξη όσων εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία.

Από το 2032 αλλάζει το μοντέλο υπολογισμού της συμπληρωματικής σύνταξης.

Τι γίνεται με τη συμπληρωματική σύνταξη;

Για τους νέους συνταξιούχους από το 2032 προβλέπεται νέος συντελεστής υπολογισμού της συμπληρωματικής σύνταξης, 1,34%, αντί του μεταβατικού 1,25%. Κατά τη μεταβατική περίοδο 2027-2031 θα γίνεται σύγκριση του ποσού που θα προέκυπτε

Από το 2027 ξεκινά η μετάβαση στο νέο σύστημα.

Η νέα βασική σύνταξη θα υπολογίζεται με βάση ολόκληρη την καταγεγραμμένη ασφαλιστική περίοδο, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων περιόδων για τις οποίες το κράτος θα πιστώνει ασφαλιστικές εισφορές

από το νέο σύστημα με το ποσό που θα έδινε το υφιστάμενο σύστημα. Εάν το νέο αποτέλεσμα είναι χαμηλότερο, θα ενεργοποιείται προστατευτικός μηχανισμός.

Αυτό είναι ένα είδος «δίκτυ ασφαλείας» για τους σημερινούς και κοντινούς μελλοντικούς συνταξιούχους, ώστε η μετάβαση να μην οδηγήσει σε απώλεια δικαιωμάτων.

Νέες ασφαλιστικές πιστώσεις για μητέρες, φροντιστές, φοιτητές κ.ά.

Το νέο σύστημα αναγνωρίζει ότι κάποιος μπορεί να έχει «κενά» στις εισφορές του όχι επειδή δεν ήθελε να εργαστεί, αλλά επειδή βρισκόταν εκτός αγοράς εργασίας για συγκεκριμένους κοινωνικούς λόγους.

Προβλέπονται επιδοτούμενες ασφαλιστικές εισφορές για:

- γυναίκες σε περιόδους που συνδέονται με τη φροντίδα παιδιών,

- άτυπους/μη αμειβόμενους φροντιστές συγγενών μέχρι δεύτερου βαθμού,
- άτομα με αναπηρία,
- φοιτητές,
- νέους που εισέρχονται στην αγορά εργασίας.

Αυτό μπορεί να έχει ιδιαίτερη σημασία για τις γυναίκες, καθώς η διακοπή της εργασίας λόγω παιδιών είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους δημιουργείται σήμερα συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Νέα υποχρέωση εισφοράς για εισοδήματα πέραν της εργασίας

Η μεταρρύθμιση διευρύνει την ασφαλιστική βάση. Η πρόταση προβλέπει υποχρέωση εισφοράς για ορισμένα εισοδήματα που προέρχονται όχι από μισθωτή εργασία, μέχρι το ετήσιο ανώτατο όριο των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών. Στα εισοδήματα που αναφέρονται περιλαμβάνονται:

- μερίσματα,
- τόκοι,
- ενοίκια,
- αμοιβές,
- εισόδημα από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή πατέντες,
- εισόδημα από κατοχή αξιώματος,
- άλλα κέρδη από περιουσία.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόβλεψη για εργαζόμενους που είναι ταυτόχρονα μέτοχοι της εταιρείας στην οποία εργάζονται. Τα μερίσματα που λαμβάνουν από τη συγκεκριμένη εταιρεία θα υπολογίζονται πλέον ως ασφαλιστέο εισόδημα σύμφωνα με την πρόταση.

Μπορεί κάποιος που δεν εργάζεται να πληρώνει προαιρετικά εισφορές;

Το νέο πλαίσιο προβλέπει δυνατότητα εθελοντικής καταβολής εισφορών για ανθρώπους που δεν έχουν ασφαλιστέα εργασία και δεν καλύπτονται από τις νέες υποχρεώσεις.

Επιπλέον, κατά τα πρώτα πέντε χρόνια εφαρμογής του νέου συστήματος θα υπάρχει δυνατότητα αγοράς ασφαλιστικών μονάδων για προηγούμενα έτη, χωρίς προκαθορισμένο ανώτατο αριθμό ετών, με ανώτατο όμως όριο μία ασφαλιστική μονάδα ανά έτος. Αυτό μπορεί να είναι σημαντικό για ανθρώπους με μεγάλα κενά στην ασφαλιστική τους ιστορία.

Τι γίνεται με το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων;

Το κράτος έχει δανειστεί από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων περίπου €12 δισ.

Η νέα πολιτική προβλέπει ότι το κράτος θα σταματήσει να δανείζεται από το Ταμείο. Παράλληλα, θα αρχίσει η σταδιακή αποπληρωμή του υφιστάμενου χρέους. Οι εκτιμήσεις που παρουσιάστηκαν κάνουν λόγο για περίοδο περίπου 40 ετών, ανάλογα με το σενάριο.

Τα μελλοντικά πλεονάσματα του Ταμείου θα οδηγούνται σε ξεχωριστό επενδυτικό λογαριασμό.

Τα αποθεματικά θα επενδύονται

Για πρώτη φορά μπαίνει πιο έντονα στο τραπέζι η λογική ότι τα αποθεματικά του Ταμείου δεν πρέπει απλώς να παραμένουν αδρανή. Η πρόταση προβλέπει δημιουργία επενδυτικού μηχανισμού με ανεξάρτητη διακυβέρνηση.

Οι επενδύσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- ομόλογα,
- μετοχές,
- ακίνητα,
- επενδύσεις που σχετίζονται με υδρογονάνθρακες.

Ο στόχος είναι τα αποθεματικά να παράγουν αποδόσεις και να ενισχύεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συστήματος.

Το κράτος θα βάλει περισσότερα χρήματα στην αρχή

Σύμφωνα με τον κρατικό αναλογιστή, οι αλλαγές αναμένεται να κοστίζουν στον φορολογούμενο περίπου €50 εκατ. τον χρόνο κατά τα πρώτα πέντε χρόνια.

Άρα δεν πρόκειται για μια μεταρρύθμιση που χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τις υφιστάμενες εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών.

Το κράτος θα συμμετέχει στη χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων μέσω επιδοτούμενων εισφορών για ομάδες που βρίσκονται διακιολογημένα εκτός αγοράς εργασίας.

Τι γίνεται με το Ταμείο Προνοίας;

Η κυβέρνηση θέλει να προχωρήσει και στην επέκταση των Ταμείων Προνοίας στον ιδιωτικό τομέα.

Αυτό όμως είναι ένα από τα σημεία που δεν έχει κλείσει ακόμη οριστικά.

Οι κοινωνικοί εταίροι θα συνεχίσουν τη συζήτηση και στόχος είναι να υπάρξει πλαίσιο συμφωνίας μέχρι το τέλος του έτους.

Οι δηλώσεις και επεξηγήσεις για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση

Μαρίνος Μουσιούττας

Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Αύξηση για όλους τους συνταξιούχους, 123 χιλ. συνολικά και μείωση του 12% πέναλτι για συνταξιοδότηση στο 63ο έτος, περιλαμβάνει η πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφορικά με την συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση

Αύξηση για όλους τους συνταξιούχους, 123 χιλ. συνολικά και μείωση του 12% πέναλτι για συνταξιοδότηση στο 63ο έτος, περιλαμβάνει η πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφορικά με την συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, που παρουσίασε ο αρμόδιος Υπουργός, Μαρίνος Μουσιούττας, όπως ο ίδιος δήλωσε μετά την ολοκλήρωση της συνεδρίας του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος για το εν λόγω ζήτημα. Όπως δήλωσε ο κ. Μουσιούττας, από τις 123.000 των συνταξιούχων γήρατος σήμερα, όλοι επηρεάζονται θετικά, σημειώνοντας ενδεικτικά ότι περίπου 50.000 συνταξιούχοι θα έχουν αύξηση πάνω από 100 ευρώ το μήνα και γύρω στις 60.000 θα έχουν αύξηση κάτω από 100 ευρώ τον μήνα σε βάθος πενταετίας, ενώ μελλοντικοί συνταξιούχοι με χαμηλές αποδοχές ενδέχεται να δουν αυξήσεις από 5% έως 60% σε σχέση με το υφιστάμενο σύστημα.

Από την πλευρά του, ο Κεντρικός Αναλογιστής της Κύπρου, Κώστας Σταυράκης, ανέφερε ότι μέσα από το νέο σύστημα γίνεται ένας εξορθολογισμός και ως εκ τούτου τα πρώτα χρόνια θα υπάρχει επιβάρυνση στα δημόσια οικονομικά της τάξης των 50 εκατομμυρίων κάθε χρόνο τα πρώτα πέντε χρόνια, ενώ ταυτόχρονα τερματίζεται ο δανεισμός του κράτους από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σχετικά με τη μείωση του 12% σε περίπτωση πρόωρης αφυπηρέτησης, ο Υπουργός είπε ότι υπάρχει πρόταση για μείωση της αναλογιστικής αναπροσαρμογής του 12% στο 7,5% στο βασικό μέρος της σύνταξης. Σύμφωνα με τον Υπουργό Εργασίας η συζήτηση για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση ξεκίνησε στις διάφορες επιτροπές πριν περίπου δύο χρόνια και σήμερα εντατικοποιείται η προσπάθεια για ένα θετικό αποτέλεσμα, το οποίο με τη μεγαλύτερη συναίνεση, αν όχι ομοφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους, θα προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων, «ούτως ώστε

ο κόσμος να νιώσει τη διαφορά από την 1η Φεβρουαρίου, όταν θα πάρει το πρώτο έμβασμα με βάση τη μεταρρύθμιση».

Όπως σημείωσε, η μεταρρύθμιση που παρουσιάστηκε δεν θα είναι αποσπασματική, καθώς αφορά τους σημερινούς συνταξιούχους με τους πυλώνες 1 και 0, αλλά και τους μελλοντικούς συνταξιούχους με τον πυλώνα 2, που αφορά τα ταμεία προνοίας.

«Η προσπάθειά μου ως Υπουργός Εργασίας είναι να μπορέσουμε να καταλήξουμε σε όσο το δυνατό πιο συμφωνημένη λύση ή σε μεγαλύτερη σύγκλιση απόψεων», συμπλήρωσε σχετικά.

Παραθέτοντας ενδεικτικά αριθμητικά στοιχεία, είπε ότι από τις 123.000 των συνταξιούχων γήρατος σήμερα, όλοι επηρεάζονται θετικά, σημειώνοντας ότι περίπου 50.000 συνταξιούχοι θα έχουν αύξηση πάνω από 100 ευρώ το μήνα και γύρω στις 60.000 θα έχουν αύξηση κάτω από 100 ευρώ τον μήνα σε βάθος πενταετίας.

«Αυτό σημαίνει άμεση ενίσχυση του εισοδήματος ότι χιλιάδες οικογένειες σε μια περίοδο που το κόστος ζωής πιέζει περισσότερο τους ηλικιωμένους και τα νοικοκυριά με χαμηλότερα εισοδήματα. Η πιο σημαντική κοινωνική επιλογή του μεταρρύθμισης είναι η μεγαλύτερη ενίσχυση να δίνεται στις χαμηλότερες συντάξεις», είπε. Συμπλήρωσε ότι το νέο πλαίσιο προστατεύει τους υφιστάμενους συνταξιούχους και δημιουργεί καλύτερη προοπτική για τους μελλοντικούς, καθώς μελλοντικοί συνταξιούχοι με χαμηλές αποδοχές ενδέχεται να δουν αυξήσεις από 5% έως 60% σε σχέση με το υφιστάμενο σύστημα.

Είπε ακόμη ότι η συντάξιμη ηλικία δεν αυξάνεται, όπως δεν αυξάνεται και το υφιστάμενο ποσοστό εισφοράς στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς, όπως σημείωσε, η μεταρρύθμιση θέλει να αυξήσει την προστασία και όχι να την μειώσει, ενώ ταυτόχρονα δεν αγνοεί τη βιωσιμότητα του ΤΚΑ αλλά τη θωρακίζει.

«Αυτή η μεταρρύθμιση έχει τρεις λέξεις κλειδιά: δικαιοσύνη, επάρκεια και βιωσιμότητα. Δικαιοσύνη γιατί στηρίζει περισσότερο όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, επάρκεια γιατί αυξάνει πραγματικά το συνταξιοδοτικό εισόδημα και βιωσιμότητα γιατί προστατεύει το ταμείο για τις επόμενες γενιές», ανέφερε.

Σύμφωνα με τον Υπουργό, η σημερινή πρώτη συνάντηση περιλάμβανε μια αρχική συζήτηση επί του νομοθετήματος που παραδόθηκε στους κοινωνικούς εταίρους, οι οποίοι θα χρειαστούν χρόνο

Αυτή η μεταρρύθμιση έχει τρεις λέξεις κλειδιά: δικαιοσύνη, επάρκεια και βιωσιμότητα. Δικαιοσύνη γιατί στηρίζει περισσότερο όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, επάρκεια γιατί αυξάνει πραγματικά το συνταξιοδοτικό εισόδημα και βιωσιμότητα γιατί προστατεύει το ταμείο για τις επόμενες γενιές

για να τη μελετήσουν.

Αμετάθετος στόχος είναι την 1η Ιανουαρίου να μπορεί να εφαρμοστεί η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, να μπορούμε να έχουμε τη συμφωνία πλαίσιο που αφορά το Ταμείο Προνοίας, που είναι ο δεύτερος πυλώνας, και να λύσουμε τις όποιες διαφορές υπάρχουν έτσι ώστε τερματίσουμε αυτό το προσπάθεια όχι προς όφελος δικό μας, αλλά προς όφελος του κόσμου που πραγματικά το έχει ανάγκη», κατέληξε.

Με τη σειρά του, ο κ. Σταυράκης είπε ότι με την προτεινόμενη μεταρρύθμιση η μακροχρόνια βιωσιμότητα του συστήματος είναι διασφαλισμένη, προσθέτοντας ότι μια δεύτερη πτυχή αφορά το κόστος της

μεταρρύθμισης στα δημόσια οικονομικά, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

«Μέσα από το σύστημα γίνεται ένας εξορθολογισμός, ως εκ τούτου θα υπάρχει επιβάρυνση στα δημόσια οικονομικά τα πρώτα πέντε χρόνια της τάξης των 50 εκατομμυρίων κάθε χρόνο. Ταυτόχρονα, και εδώ είναι ακόμα πιο μεγάλη η επίδραση στα δημόσια οικονομικά, τα μελλοντικά πλεονάσματα του ταμείου, που σύμφωνα με τις μελέτες μας τα επόμενα 40 χρόνια θα υπάρχουν πλεονάσματα, δεν θα δανείζεται πλέον το κράτος. Αυτή είναι μία τεράστια δέσμευση και επίδραση στα δημόσια οικονομικά που θέτει το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το συνταξιοδοτικό, στην πιο υψηλή προτεραιότητα για το κράτος», σημείωσε.

Ερωτηθείς μέχρι τότε υπολογίζεται να επιστραφούν τα 12 δις. που έχει δανειστεί το κράτος από το ΤΚΑ, ο κ. Σταυράκης είπε ότι με βάση ορισμένα σενάρια υπολογίζεται ότι θα γίνει σε 40 χρόνια, προσθέτοντας ότι αυτή η επιστροφή είναι πολύ μικρή σε σχέση με το τι θα σωρευτεί από τα μελλοντικά πλεονάσματα, για τα οποία υπάρχει δέσμευση ότι δεν θα κρατούνται από το κράτος.

Στο σημείο αυτό, ο κ. Μουσιούττας προσέθεσε ότι για να επιστραφούν αυτά τα χρήματα στο ΤΚΑ το κράτος θα πρέπει να καταφύγει σε δανεισμό από τις αγορές, άρα και να πληρώσει κάποια επιτόκια, τα οποία προσμετρούνται στο συνολικό κόστος της οικονομίας.

«Εμείς το αντιμετωπίζουμε σαν ένα συνολικό πακέτο. Υπάρχει το Υπουργείο Εργασίας, υπάρχει το Υπουργείο Οικονομικών που ασχολείται γενικότερα με οικονομία και στο τέλος υπάρχει μία Κυβέρνηση που έχει μία θέση σε αυτό το ζήτημα.

Αυτό είναι το Προτεινόμενο Πλαίσιο Μεταρρύθμισης του Συνταξιοδοτικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Εισαγωγή

Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση, η οποία βασίζεται στους σχεδιασμούς της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ/ ILO), αποτελεί συνολικό επανασχεδιασμό του συνταξιοδοτικού συστήματος της Κύπρου με σκοπό την καλύτερη δυνατή επίτευξη των παρακάτω βασικών στόχων της συνταξιοδοτικής πολιτικής:

1. Μείωση του κινδύνου φτώχειας των συνταξιούχων
2. Διασφάλιση επαρκούς συνταξιοδοτικού εισοδήματος
3. Αλληλεγγύη και δικαιοσύνη μεταξύ και εντός των γενεών
4. Διασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των συντάξεων

Το παρόν έγγραφο συνοψίζει το προτεινόμενο πλαίσιο και την κατεύθυνση πολιτικής που προωθεί η Κυβέρνηση, αναφορικά με τη μεταρρύθμιση του 1ου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος (σύστημα κοινωνικής προστασίας).

2. Προκλήσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος

Το συνταξιοδοτικό σύστημα της Κύπρου αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις καθώς δεν διασφαλίζει την ανθεκτικότητα της προστασίας των συνταξιούχων από τη φτώχεια, ούτε και επαρκές συνταξιοδοτικό εισόδημα για όλους τους δικαιούχους, δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις ανισότητες του συνταξιοδοτικού εισοδήματος μεταξύ των δύο φύλων, ενώ η συμμετοχή του κράτους στη χρηματοδότηση του συστήματος είναι περίπλοκη και αναποτελεσματική.

3. Σκοπός προτεινόμενης μεταρρύθμισης

Η προτεινόμενη λύση για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Κύπρο αποσκοπεί, (i) στη διασφάλιση ενός επαρκούς και ανθεκτικού συνταξιοδοτικού εισοδήματος, (ii) στην περαιτέρω μείωση του κινδύνου φτώχειας των συνταξιούχων, (iii) στην αναβάθμιση της σημασίας που έχει η εργασία και η αποταμίευση, (iv) στην ενίσχυση της αποκρικτικότητας και προσαρμοστικότητας του συστήματος, (v) στη μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα του, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά, και (vi) στη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα (συμβάσεις ΔΟΕ και Συμβουλίου της Ευρώπης), υιοθετώντας καλές πρακτικές άλλων κρατών.

4. Συστατικά προτεινόμενης μεταρρύθμισης

Τα κύρια συστατικά της προτεινόμενης μεταρρύθμισης είναι τα εξής: (α) σαφής ρόλος για τις διάφορες συνιστώσες του συνταξιοδοτικού συστήματος, (β) ενοποιημένη και επαρκή παροχή ενός βασικού συνταξιοδοτικού εισοδήματος κοινωνικής ασφάλισης για όσους συμμετέχουν στο σύστημα, (γ) επανασχεδιασμός του Γενικού Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, περιλαμβανομένου και του ανταποδοτικού μέρους του, η οποία είναι η κύρια συνιστώσα του συνταξιοδοτικού συστήματος, (δ) βελτίωση της επάρκειας των συντάξεων, και (ε) διαφανή και αποτελεσματική κρατική συμβολή στην χρηματοδότηση του συστήματος.

5. Σχεδιασμός νέου συνταξιοδοτικού

Το νέο συνταξιοδοτικό σύστημα εισαγάγει μια αναθεωρημένη βασική σύνταξη, το ύψος της οποίας καθορίζεται βάσει του συνολικού εγγεγραμμένου χρόνου ασφάλισης (σε μήνες θεμελιωτικής ασφάλισης), είτε από πληρωμένες ή επιδοτούμενες από το κράτος εισφορές. Η εν λόγω σύνταξη, η οποία στην ουσία επαναπροσδιορίζει τη βασική σύνταξη του ΤΚΑ, έχει αυξημένο βαθμό αναδιανομής, λόγω του τρόπου υπολογισμού της και των αυξημένων σε έκταση επιδοτούμενων ετών ασφάλισης. Η αναθεωρημένη βασική σύνταξη ενισχύει ιδιαίτερα την προστασία προσώπων με χαμηλότερες αποδοχές ή περιορισμένη ασφαλιστική συμμετοχή, καθώς και προσώπων των οποίων η ασφαλιστική ιστορία επηρεάζεται από περιόδους φροντίδας, αναπηρίας, σπουδών ή μετάβασης στην αγορά εργασίας - επιδοτούμενα έτη ασφάλισης.

Περαιτέρω, η αναθεωρημένη βασική σύνταξη αντικαθιστά την μέχρι σήμερα βασική σύνταξη του ΤΚΑ και ενισχύει την επάρκεια, ενώ ο σχεδιασμός της συμπληρωματικής (αναλογικής) σύνταξης του ΤΚΑ, η οποία συνεχίζει να έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα, τυγχάνει αναπροσαρμογής (εξακολουθεί να συνδέεται με τις ασφαλιστικές μονάδες της συμπληρωματικής ασφάλισης). Δικαιούχοι της αναθεωρημένης βασικής σύνταξης θα είναι όλοι οι εγγεγραμμένοι στο νέο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και θα πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις ασφάλισης, ενώ δικαιούχοι της αναπροσαρμοσμένης συμπληρωματικής σύνταξης από το ΤΚΑ θα είναι όλοι οι εργαζόμενοι που θα πληρούν τις ελάχιστες

προϋποθέσεις εισφορών. Η χρηματοδότηση της αναθεωρημένης βασικής σύνταξης θα γίνεται μέσω των εισφορών των εργαζομένων και των εργοδοτών, των εισφορών των ατόμων που δεν ασκούν επικερδή επαγγελματική δραστηριότητα και των οποίων η αδράνεια δεν καλύπτεται από επιδοτούμενες εισφορές, καθώς και από το κράτος, μέσω επιδοτήσεων και μεταφορών για κάλυψη επιδοτούμενων εισφορών για λογαριασμό ατόμων που δικαιολογημένα είναι εκτός αγοράς εργασίας. Η χρηματοδότηση της συμπληρωματικής σύνταξης του ΤΚΑ θα γίνεται μέσω των εισφορών των εργαζομένων και των εργοδοτών.

Επανασχεδιασμένη βασική σύνταξη γήρατος:

Μηνιαίο ποσό σύνταξης, το οποίο υπολογίζεται με συντελεστή που κλιμακώνεται από 1,1 στην ηλικία των 63 ετών έως 1,5 στην ηλικία των 67 ετών (με αύξηση κατά 0,1 ανά έτος για τις ενδιάμεσες ηλικίες 64, 65 και 66), εφαρμοζόμενο για κάθε μήνα εγγεγραμμένης ασφάλισης (με βάση 12 μήνες ανά έτος). Το όριο συνταξιοδότησης παραμένει στην ηλικία των 65 ετών. Αν κάποιος επιλέξει να συνεχίσει να εργάζεται μέχρι τα 67 έτη θα μπορεί να λάβει αυξημένη σύνταξη με την ανάλογη καταβολή εισφορών μέχρι τα 67 έτη.

Επαναπροσδιορισμένη συμπληρωματική σύνταξη:

Για υφιστάμενους συνταξιούχους θα διενεργείται σύγκριση μεταξύ της συνολικής υφιστάμενης σύνταξης γήρατος και της αντίστοιχης συνολικής σύνταξης γήρατος που προκύπτει βάσει της μεταρρύθμισης, με εφαρμογή συντελεστή απόδοσης 1,25% για τη συμπληρωματική σύνταξη. Εάν το άθροισμα της νέας, επανασχεδιασμένης βασικής σύνταξης και της νέας συμπληρωματικής σύνταξης (με συντελεστή απόδοσης 1,25%) είναι μικρότερο από το υφιστάμενο ποσό, ο συνταξιούχος θα εξακολουθεί να λαμβάνει το ποσό που δικαιούται βάσει του υφιστάμενου συστήματος.

Για νέους συνταξιούχους μέσα στην πενταετή μεταβατική περίοδο (2027-2031), θα διενεργείται αντίστοιχη σύγκριση της συνολικής σύνταξης γήρατος με το υφιστάμενο σύστημα και της συνολικής σύνταξης γήρατος που προκύπτει βάσει της μεταρρύθμισης. Εάν το άθροισμα της νέας, επανασχεδιασμένης βασικής σύνταξης και της νέας συμπληρωματικής σύνταξης (με

συντελεστή απόδοσης 1,25%) είναι μικρότερο από το ποσό που προκύπτει με το υφιστάμενο σύστημα, τότε θα επανυπολογίζεται η συμπληρωματική σύνταξη με συντελεστή απόδοσης της συμπληρωματικής σύνταξης το 1,34%.

Για όλους τους νέους συνταξιούχους μετά την πενταετή μεταβατική περίοδο, δηλ. από το 2032 και εντεύθεν, θα ισχύει ο συντελεστής απόδοσης της συμπληρωματικής σύνταξης 1,34% οριζόντια για όλους τους εν λόγω συνταξιούχους, με την προϋπόθεση πρόνοιας στο νόμο για δυνητική αύξηση εισφορών αναλόγως των οικονομικών αποτελεσμάτων που θα καταδείξει αναλογιστική μελέτη που θα διενεργηθεί πριν από το 2032. Παράλληλα, όλους τους νέους συνταξιούχους αναμορφώνονται οι παροχές λόγω ανικανότητας, χηρείας και ορφάνιας καθώς και οι σχετικές προσαυξήσεις για εξαρτώμενα πρόσωπα. Τέλος διευκρινίζεται ότι, η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος περιλαμβάνει μεταβατικές ρυθμίσεις που θα ισχύσουν τόσο για τους υφιστάμενους όσο και τους μελλοντικούς συνταξιούχους.

6. Κύριες διατάξεις

6.1 Διεύρυνση της ασφαλιστικής κάλυψης και αναγνώριση κοινωνικά χρήσιμων περιόδων.

Η προτεινόμενη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, διευρύνει την ασφαλιστική προστασία, πέραν της παραδοσιακής σύνδεσης με την απασχόληση. Προβλέπεται αναγνώριση συντάξιμων αποδοχών, για πολίτες που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές. Συγκεκριμένα, επιδοτούνται εισφορές για:

- γυναικες, για περιόδους που συνδέονται με τη φροντίδα τέκνων,
- άτυπους φροντιστές που παρέχουν πλήρη και χωρίς αμοιβή κατ' οίκον φροντίδα, σε συγγενείς μέχρι 2ου βαθμού,
- άτομα με αναπηρία,
- φοιτητές, και
- νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

Οι περίοδοι αυτές αποσκοπούν στην αποφυγή δημιουργίας συνταξιοδοτικών κενών λόγω κοινωνικών απαιτήσεων ή προσωρινής απουσίας από την αγορά εργασίας. Η αναγνώριση εφαρμόζεται με συγκεκριμένους περιορισμούς, ώστε να αποφεύγεται η παράλληλη πίστωση για περιόδους κατά τις οποίες υπάρχει άλλη ασφαλιστική κάλυψη. Οι πλασματικές και οι λοιπές ασφαλιστέες αποδοχές κάθε έτους δε μπορούν συνολικά να υπερβαίνουν το ετήσιο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

6.2 Νέα υποχρέωση εισφοράς για εισοδηματίες και διεύρυνση της χρηματοδοτικής βάσης

Εισάγεται νέα υποχρέωση καταβολής εισφοράς από εισοδηματίες (μέχρι το ετήσιο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών), που είναι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή κράτους μέλους της ΕΕ ή προσώπων υπηκόων τρίτης χώρας που επιπίπτουν κάτω από το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού ΕΕ, 883/2004 και έχουν τη συνήθη διαμονή τους στις ελεγχόμενες από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας περιοχές, όταν δεν καλύπτονται από άλλη ασφαλιστική υποχρέωση ή αντίστοιχη πίστωση. Ως εισόδημα λαμβάνονται υπόψη, εισοδήματα από αξίωμα, μερίσματα, τόκους, μισθώματα, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή ευρεσιτεχνίας, αμοιβές και άλλα κέρδη από ιδιοκτησία. Παράλληλα, για μισθωτούς που είναι μέτοχοι της εταιρείας στην οποία εργάζονται, προβλέπει ότι, για τους σκοπούς του ορισμού των αποδοχών, περιλαμβάνονται και τα μερίσματα που λαμβάνουν από την εταιρεία στην οποία απασχολούνται.

6.3 Προαιρετική καταβολή εισφορών από ορισμένα πρόσωπα

Δημιουργείται δικαίωμα προαιρετικής καταβολής εισφορών για πρόσωπα που δεν έχουν ασφαλιστέα απασχόληση, δεν υπάγονται στην υποχρέωση εισφοράς εισοδηματιών, δεν καταβάλλουν εισφορά με άλλο τρόπο και δεν έχουν πιστωθεί με εξομοιούμενες ή πλασματικές αποδοχές. Περαιτέρω, κατά τα πρώτα πέντε έτη παρέχεται δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς ασφαλιστικών μονάδων για προηγούμενα έτη, χωρίς περιορισμό στον αριθμό των ετών αλλά μέχρι μία ασφαλιστική μονάδα ανά έτος.

6.4 Ελάφρυνση της αναλογιστικής μείωσης του 12%

Το ζήτημα της αναλογιστικής αναπροσαρμογής 12% στο 63ο έτος ρυθμίζεται με ελάφρυνση της μείωσης καθότι η πλήρης κατάργηση της επηρεάζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ΤΚΑ. Θα χορηγηθεί ελάφρυνση στο μισό της περιόδου και όχι μεγαλύτερη των 9 μηνών από την αναλογιστική μείωση όσον αφορά το ποσό της βασικής σύνταξης για όλους τους υφιστάμενους συνταξιούχους αλλά και τους μελλοντικούς συνταξιούχους που θα συνταξιοδοτηθούν έως και το τελευταίο έτος της μεταβατικής περιόδου (2031). Η αναλογιστική ελάφρυνση για τις πιο πάνω περιπτώσεις θα είναι εφ' όρου ζωής.

6.5 Κοινωνική Σύνταξη

Οι υφιστάμενοι δικαιούχοι Κοινωνικής

σύνταξης μεταφέρονται στο ΤΚΑ ως ειδική κατηγορία δικαιούχων (θα λογίζονται ως δικαιούχοι μη ανταποδοτικής βασικής σύνταξης γήρατος). Παράλληλα, όσοι νέοι συνταξιούχοι κατά την πενταετή μεταβατική περίοδο

(2027-2031), δεν πληρούν τα κριτήρια συνταξιοδότησης γήρατος του ΤΚΑ, θα εξετάζονται βάσει των υφιστάμενων κριτηρίων του σχεδίου Κοινωνικής σύνταξης - εφόσον πληρούν τα κριτήρια αυτά, εντάσσονται στην ίδια ειδική κατηγορία δικαιούχων του ΤΚΑ.

Επέκταση της μεταβατικής περιόδου επιλεξιμότητας - για τους μελλοντικούς δικαιούχους που, βάσει του υφιστάμενου συστήματος, θα πληρούσαν τα κριτήρια Κοινωνικής σύνταξης - από 5 σε 15 έτη από την έναρξη ισχύος του νέου συστήματος. Οι δικαιούχοι αυτοί θα εντάσσονται στην ειδική κατηγορία του ΤΚΑ, με το κόστος παραχώρησης της σύνταξης να καλύπτεται από το ΤΚΑ, λογιζόμενοι ως δικαιούχοι μη ανταποδοτικής βασικής σύνταξης γήρατος, ενώ το κόστος των εισφορών τους θα καλύπτεται είτε από τους ίδιους είτε από το κράτος. Για τους μελλοντικούς δικαιούχους της περιόδου μεταξύ του 6ου και του 15ου έτους, προστίθεται η προϋπόθεση εγγραφής στο νέο σύστημα για τουλάχιστον το 80% του χρονικού διαστήματος μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος (1.1.2027) και της ημερομηνίας συνταξιοδότησης του δικαιούχου. Ανάληψη από το κράτος της καταβολής εισφορών υπό μορφή επιδόματος, από το έτος εφαρμογής της μεταρρύθμισης και για τα επόμενα 15 έτη, εκ μέρους των δυνητικά μελλοντικών δικαιούχων Κοινωνικής σύνταξης οι οποίοι δεν διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα να συνεισφέρουν στο νέο σύστημα - ο εν λόγω πληθυσμός εκτιμάται στο 25%-30% του σχετικού συνόλου των δυνητικά δικαιούχων. Η επιδότηση αυτών των εισφορών θα προϋποθέτει υποβολή σχετικής αίτησης προς τον αρμόδιο φορέα, για διαπίστωση πλήρωσης των εισοδηματικών κριτηρίων. Τα εισοδηματικά κριτήρια για την επιδότηση εισφορών θα καθοριστούν από τον αρμόδιο φορέα και θα ισχύουν από 1/1/27.

6.6 Θέσπιση ελάχιστης εγγυημένης αύξησης των €30 για υφιστάμενους συνταξιούχους του ΤΚΑ με σύνταξη έως €600 μηνιαίως.

Η θέσπιση ελάχιστης εγγυημένης αύξησης για τους υφιστάμενους συνταξιούχους του ΤΚΑ έως €600 μηνιαίως, προνοεί ελάχιστη αύξηση €30 μηνιαίως για όλους τους εν λόγω συνταξιούχους και η οποία θα καταβληθεί από τον πρώτο μήνα εφαρμογής της μεταρρύθμισης.

Απόψεις ΟΕΒ για τη Συνταξιοδοτική Μεταρρύθμιση

**Γιώργος
Χατζηκαλλής**

*Ανώτερος Λειτουργός
Εργασιακών Σχέσεων
& Κοινωνικής Πολιτικής
ΟΕΒ*

Λάβαμε το νομοσχέδιο λίγο πριν το τέλος Αυγούστου και βρισκόμαστε στο στάδιο της ενδελεχούς μελέτης του. Πρόκειται για ένα σύνθετο νομοθέτημα, με τεχνικές, αναλογιστικές, οικονομικές και νομικές πτυχές που πρέπει να κατανοήσουμε πλήρως προτού διαμορφώσουμε τις τελικές μας θέσεις. Λόγω ακριβώς αυτής της πολυπλοκότητας, η ΟΕΒ έχει επιστρατεύσει Κύπριους συμβούλους εγνωσμένου κύρους, με εμπειρία στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς συνταξιοδοτικά ταμεία στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Θέλουμε να αξιολογήσουμε με τη δέουσα προσοχή κάθε πρόνοια και κάθε πτυχή της προτεινόμενης μεταρρύθμισης, ενώ παράλληλα, θεωρούμε αναγκαία στο πλαίσιο του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, οι προτεινόμενες αλλαγές να παρουσιαστούν και να επεξηγηθούν αναλυτικά, άρθρο προς άρθρο.

Το κυπριακό συνταξιοδοτικό σύστημα λειτουργεί, στη σημερινή βασική του αρχιτεκτονική, εδώ και σχεδόν πενήντα χρόνια, από την εφαρμογή του αναλογικού συστήματος το 1980. Είναι λοιπόν εύλογο, να εξετάσουμε σοβαρά πώς μπορεί να βελτιωθεί. Η κοινωνία, η αγορά εργα-

σίας και η δημογραφική πραγματικότητα έχουν αλλάξει αισθητά. Οι συνταξιούχοι αυξάνονται σε σχέση με τον ενεργό πληθυσμό, γεγονός που καθιστά ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη για ένα σύγχρονο, επαρκές και βιώσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα. Ο βασικός στόχος πρέπει να είναι η ενίσχυση των εισοδημάτων και, κατ' επέκταση, η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των σημερινών και των μελλοντικών συνταξιούχων. Για μια οικονομία όπως η κυπριακή, η οποία στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό στην κατανάλωση, η αξιοπρεπής διαβίωση των συνταξιούχων δεν αποτελεί μόνο ζήτημα κοινωνικής ευθύνης, συμβάλλει επίσης στην οικονομική σταθερότητα.

Την ίδια στιγμή, όμως, οφείλουμε να διαφυλάξουμε τα δημόσια οικονομικά και να μην υπονομεύσουμε τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η κοινωνική επάρκεια και η οικονομική βιωσιμότητα δεν είναι αντικρουόμενοι στόχοι. Αντίθετα, πρέπει να συνυπάρχουν σε κάθε σοβαρή και υπεύθυνη μεταρρύθμιση.

Μελετούμε, επομένως, το νομοσχέδιο με πνεύμα εποικοδομητικό. Συμφωνούμε επί της αρχής ότι οι συντάξεις πρέπει να βελτιωθούν, ιδιαίτερα εκεί όπου οι πραγματικές ανάγκες

είναι μεγαλύτερες. Θετική είναι η κατεύθυνση για τη δημιουργία πραγματικού αποθεματικού, μέσα από την αξιοποίηση των μελλοντικών πλεονασμάτων και τη σταδιακή αποπληρωμή των οφειλών του κράτους προς το Ταμείο. Η προοπτική μιας ισχυρότερης και επαγγελματικότερης διαχείρισης των αποθεμάτων μπορεί να ενισχύσει τόσο την ασφάλεια όσο και τις αποδόσεις, προς όφελος των ασφαλισμένων. Είναι επίσης σημαντικό να αποτραπεί οποιοδήποτε ενδεχόμενο περαιτέρω αύξησης των ποσοστών εισφοράς.

Υπάρχουν, ωστόσο, κρίσιμα ζητήματα που χρειάζονται διευκρίνιση. Είναι απαραίτητη η πλήρης κοστολόγηση των προτεινόμενων αλλαγών σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Χρειαζόμαστε σαφείς πηγές χρηματοδότησης και συγκεκριμένους κανόνες για τη διακυβέρνηση, την εποπτεία και την επένδυση του αποθεματικού. Προτού δημιουργηθεί πραγματικό αποθεματικό, πρέπει να έχουν τεθεί σε λειτουργία ισχυρά και ανεξάρτητα όργανα διαχείρισης και εποπτείας, τα οποία θα λειτουργούν με διαφάνεια και λογοδοσία στη βάση διεθνών προτύπων διαχείρισης κινδύνου. Κάθε πρόσθετη οικονομική δέσμευση πρέπει να συνοδεύεται από σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης, ώστε το κόστος της να μην επιβαρύνει τις επόμενες γενιές.

Εξίσου σημαντική είναι η διατήρηση του ανταποδοτικού χαρακτήρα του πρώτου πυλώνα. Με απλά λόγια, πρέπει να παραμείνει ουσιαστική η σύνδεση της σύνταξης με το ύψος και τη διάρκεια των εισφορών. Η στήριξη των χαμηλοσυνταξιούχων αποτελεί θεμιτό και αναγκαίο κοινωνικό στόχο. Όπου το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα δεν επαρκεί, η πρόσθετη βοήθεια πρέπει να παρέχεται στοχευμένα, μέσα από την κοινωνική πολιτική του κράτους και με εξασφαλισμένους τους αναγκαίους πόρους. Δεν πρέπει, όμως, να αλλοιώνεται η ασφαλιστική λογική του Ταμείου. Οποιαδήποτε μελλοντική πρόταση για πρόσθετη επιβάρυνση εργοδοτών και εργαζομένων, πέραν όσων ήδη προβλέπει η νομοθεσία, δεν θα γίνει αποδεκτή.

Χρειάζεται επίσης να αποσαφηνιστεί πλήρως η έκταση της παρούσας συζήτησης. Το νομοσχέδιο που μας παραδόθηκε αφορά τον πρώτο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος, περιλαμβανομένων των σχετικών ρυθμίσεων κοινωνικής στήριξης. Η συζήτηση για τον δεύτερο πυλώνα, δηλαδή τα Ταμεία Προνοίας και τη συμπληρωματική συνταξιοδοτική κάλυψη, βρίσκεται ακόμη σε πολύ πρώιμο στάδιο. Η ΟΕΒ υποστηρίζει τη λειτουργία και την περαιτέρω ανάπτυξη των Ταμείων Προνοίας, μόνο μέσα από ισχυρά και στοχευμένα κίνητρα προς εργοδότες και εργαζομένους. Ο εθελοντικός χαρακτήρας τους, ο οποίος αποτελεί προϊόν συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμφωνιών δεκαετιών, πρέπει να διαφυλαχθεί ενώ παράλληλα οποιαδήποτε προσπάθεια νομοθετικής επιβολής τους αποτελεί για εμάς casus belli.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί και στην πρακτική εφαρμογή της μεταρρύθμισης. Οι αλλαγές χρειάζεται να συνοδεύονται από επαρκείς μεταβατικές περιόδους, ξεκάθαρη ενημέρωση των ασφαλισμένων και ουσιαστική διοικητική προετοιμασία των αρμόδιων υπηρεσιών. Πρέπει να γνωρίζουμε με ακρίβεια ποιους επηρεάζονται, από πότε και με ποιον τρόπο. Μόνο έτσι μπορούν να αποφευχθούν αδικίες, ασάφειες και διαφορετικές ερμηνείες. Παράλληλα, η μεταρρύθμιση χρειάζεται έναν σταθερό μηχανισμό

Η ΟΕΒ συμμετάσχει στη διαβούλευση με εποικοδομητική διάθεση και με ξεκάθαρες αρχές: βελτίωση των συντάξεων, βιωσιμότητα του Ταμείου, προστασία των δημόσιων οικονομικών, σεβασμός στην ανταποδοτικότητα και πρακτική εφαρμοσιμότητα. Με υπευθυνότητα, τεκμηριωμένες αποφάσεις και ουσιαστικό διάλογο, μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα δίκαιο, βιώσιμο και ανθεκτικό συνταξιοδοτικό σύστημα

σμό αξιολόγησης, με τακτική δημοσιοποίηση των αναλογιστικών δεδομένων και δυνατότητα έγκαιρων διορθωτικών παρεμβάσεων. Ένα συνταξιοδοτικό σύστημα δεν κρίνεται μόνο από τον σχεδιασμό του. Κρίνεται, πρωτίστως, από τη συνέπεια, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία με την οποία λειτουργεί στην πράξη και σε βάθος δεκαετιών.

Συνολικά, η κυβερνητική πρόταση μπορεί να αποτελέσει μια καλή βάση για ουσιαστική συζήτηση και αναζήτηση συγκλίσεων. Στο παρόν στάδιο, προέχει η προσεκτική αξιολόγηση όλων των πτυχών της. Απαιτείται τεκμηριωμένος και εποικοδομητικός διάλογος, με τον αναγκαίο χρόνο και με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων πλευρών. Η ΟΕΒ συμμετάσχει στη διαβούλευση με εποικοδομητική διάθεση και με ξεκάθαρες αρχές: βελτίωση των συντάξεων, βιωσιμότητα του Ταμείου, προστασία των δημόσιων οικονομικών, σεβασμός στην ανταποδοτικότητα και πρακτική εφαρμοσιμότητα. Με υπευθυνότητα, τεκμηριωμένες αποφάσεις και ουσιαστικό διάλογο, μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα δίκαιο, βιώσιμο και ανθεκτικό συνταξιοδοτικό σύστημα, που θα διασφαλίζει το παρόν και το μέλλον των σημερινών και των επόμενων γενιών.

